

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2022/1093,

30. juuni 2022,

mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Moldova Vabariigi relvajõudude toetamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Kooskõlas nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 ⁽¹⁾ loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks kooskõlas aluslepingu artikli 21 lõike 2 punktiga c. Eelkõige saab Euroopa rahutagamisrahastust kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõikega 2 rahastada meetmeid kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamiseks.
- (2) Euroopa Liidu 2016. aasta üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias sätestatakse eesmärgid tugevdada julgeoleku ja kaitse valdkonda, panustada liidust idas asuvate riikide ja ühiskondade vastupanuvõimesse, töötada välja konfliktide ja kriiside puhul järgitav integreeritud lähenemisviis, edendada ja toetada piirkondlikke koostöökorraldusi ning tugevdada üleilmset juhtimist, mis põhineb rahvusvahelisel õigusel, sealhulgas inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimisel.
- (3) Nõukogu kiitis 21. märtsil 2022 heaks strateegilise kompassi, eesmärgiga muutuda tugevamaks ja võimekamaks julgeoleku tagajaks, sealhulgas kasutades Euroopa rahutagamisrahastut rohkem partnerite kaitsevõime toetamiseks.
- (4) Liit on pühendunud tihedatele suhetele, et toetada tugevat, sõltumatut ja jõukat Moldova Vabariiki, tuginedes ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelisele assotsieerimislepingule ⁽²⁾ (edaspidi „assotsieerimisleping“), mis hõlmab ka põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda, ning poliitilise lähenemise ja majandusintegratsiooni edendamisele, toetades samal ajal kindlalt Moldova Vabariigi suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides. Assotsieerimislepingu artikli 5 kohaselt jätkavad liit ja Moldova Vabariik dialoogi ja koostöö tugevdamist ning seisukohtade järkjärgulist lähendamist välis- ja julgeolekupoliitika (sealhulgas ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP)) küsimustes, käsitledes eelkõige konfliktide ennetamise ja kriisiohjamise, piirkonna stabiilsuse, desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise, relvastuskontrolli ja relvaekspordi kontrolli probleeme.
- (5) Liit tunnustab Moldova Vabariigi olulist panust liidu ÜJKPsse, sealhulgas jätkuvat panust Euroopa Liidu väljaõppe-missiooni Malis.
- (6) Käesolev otsus põhineb nõukogu otsusel (ÜVJP) 2021/2136 ⁽³⁾ seoses liidu jätkuva pühendumusega toetada Moldova Vabariigi relvajõudude suutlikkuse suurendamist prioriteetsete vajaduste valdkondades.

⁽¹⁾ Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14).

⁽²⁾ ELT L 260, 30.8.2014, lk 4.

⁽³⁾ Nõukogu 2. detsembri 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/2136, mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Moldova Vabariigi relvajõudude toetamiseks (ELT L 432, 3.12.2021, lk 63).

- (7) Moldova Vabariigi asepeaminister ning välisasjade ja Euroopa integratsiooni minister taotlesid oma 20. aprillil 2022 liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale (edaspidi „kõrge esindaja“) saadetud kirjas kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 59 lõikega 1 Moldova Vabariigi relvajõudude toetamist logistika-, liikuvus-, juhtimis-, küberkaitse-, mehitamata õhurekke ja taktikaliste sideteenuste suutlikkuse suurendamise kaudu.
- (8) Abimeetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid ning eelkõige järgitakse vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP (*) ja Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude rakendamise korrale.
- (9) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriiki ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Abimeetme loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Käesolevaga luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Moldova Vabariiki (edaspidi „toetusesaaja“).
2. Abimeetme üldeesmärk on aidata tugevdada Moldova Vabariigi relvajõudude suutlikkust, et suurendada riigi julgeolekut, stabiilsust ja vastupanuvõimet kaitsesektoris kooskõlas liidu poliitikaga. Tuginedes Euroopa rahutagamisrahastu varasemale toetusele, võimaldab abimeede Moldova Vabariigi relvajõududel suurendada tegevuse tulemuslikkust, vastata kiiremini liidu standarditele ja koostalitlusvõimele ning seeläbi paremini kaitsta tsiviilelanikke kriisides ja hädaolukordades. Samuti tugevdab see toetusesaaja suutlikkust seoses osalemisega liidu ÜJKP sõjalistes missioonides ja operatsioonides ning muudes rahvusvahelistes operatsioonides. Abimeetme erieesmärkidega tugevdatakse Moldova Vabariigi relvajõudude logistika-, liikuvus-, juhtimis-, küberkaitse-, mehitamata õhurakke ja taktikalise side üksuste suutlikkust.
3. Lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks rahastatakse abimeetmest Moldova Vabariigi relvajõudude maavägede üksuste varustamist järgmise varustuse ja teenuste, sealhulgas sellise varustusega seotud väljaõppe andmiseks, mis on mõeldud mittesurmava jõu kasutamiseks, ja varudega:
 - a) logistikaseadmed;
 - b) liikuvusega seotud varustus;
 - c) juhtimisseadmed;
 - d) küberkaitsevarustus;
 - e) mehitamata õhurekke seadmed;
 - f) taktikalise side seadmed.
4. Abimeetme kestus on 36 kuud alates eelarvevahendite käsutajana tegutseva abimeetmete halduri ja käesoleva otsuse artikli 4 lõikes 2 osutatud üksuste vahelise esimese lepingu sõlmimise kuupäevast, vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 32 lõike 2 punktile a.

(*) Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

*Artikkel 2***Rahastamiskord**

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ettenähtud lähtesumma on 40 000 000 eurot.
2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korrale.

*Artikkel 3***Kokkulepped toetusesaajaga**

1. Kõrge esindaja sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetmest toetuse andmise tingimus.
2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:
 - a) abimeetmest toetatavad Moldova Vabariigi relvajõudude üksused järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;
 - b) kogu abimeetme raames antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tõhusalt eesmärkidel, milleks see anti;
 - c) kogu abimeetme raames antud vara hooldatakse piisavalt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu olelusringi jooksul;
 - d) abimeetme raames antud vara ei lähe kaduma ning seda ei anta tema olelusringi lõpus ilma otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komitee nõusolekuta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on nimetatud kokkulepetes kindlaks määratud.
3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetmest toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

*Artikkel 4***Rakendamine**

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga, järgides terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.
2. Artikli 1 lõikes 3 nimetatud tegevusi rakendab:
 - a) Eesti Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus seoses artikli 1 lõike 3 punktidega a, b, c, e ja f ning
 - b) E-riigi Akadeemia seoses artikli 1 lõike 3 punktiga d.

*Artikkel 5***Järelevalve, kontroll ja hindamine**

1. Kõrge esindaja tagab järelevalve toetusesaaja artikli 3 kohaselt kehtestatud kohustuste täitmise üle. Nimetatud järelevalve suurendab teadlikkust artikli 3 kohaselt kehtestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aitab vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi, abimeetmest toetust saavate Moldova Vabariigi relvajõudude üksuste poolt.

2. Varustuse ja varude tarnimisele järgnev kontroll korraldatakse alljärgnevalt:
 - a) tarnete nõuetekohasuse tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad tarnesertifikaadid omandiõiguse üleminekul;
 - b) inventuuri puudutav aruandlus, mille puhul toetusesaaja esitab igal aastal aruandeid kindlaksmääratud varustusühikute inventuuri kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee ei pea seda aruandlust enam vajalikuks;
 - c) kohapealne kontroll, mille puhul toetusesaaja võimaldab kõrgele esindajale taotluse korral juurdepääsu kohapealsete kontrollide läbiviimiseks.
3. Kõrge esindaja korraldab kuus kuud pärast varustuse esimest tarnet abimeetme hindamise struktureeritud esimese hinnangu vormis. See võib hõlmata abimeetme raames tarnitud varustuse ja varude ning osutatud teenuste kohapealset kontrolli või muid tõhusaid sõltumatult antud teabe vorme. Lõpphindamine korraldatakse pärast seda, kui varustuse ja varude tarnimine ning teenuste osutamine abimeetme raames on lõpetatud, et anda hinnang selle kohta, kas abimeede on aidanud kaasa seatud eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 6

Aruandlus

Rakendamise ajal esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele korrapäraselt aruandeid abimeetme rakendamise kohta kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta, kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

Artikkel 7

Peatamine ja lõpetamine

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.
2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib samuti soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 30. juuni 2022

Nõukogu nimel
eesistuja
J.-Y. LE DRIAN